

Suomen CAP– suunnitelma 2023–2027

- valmisteluvaiheet ja keskeinen sisältö

MMM
Tammikuu 2022

Sisältö

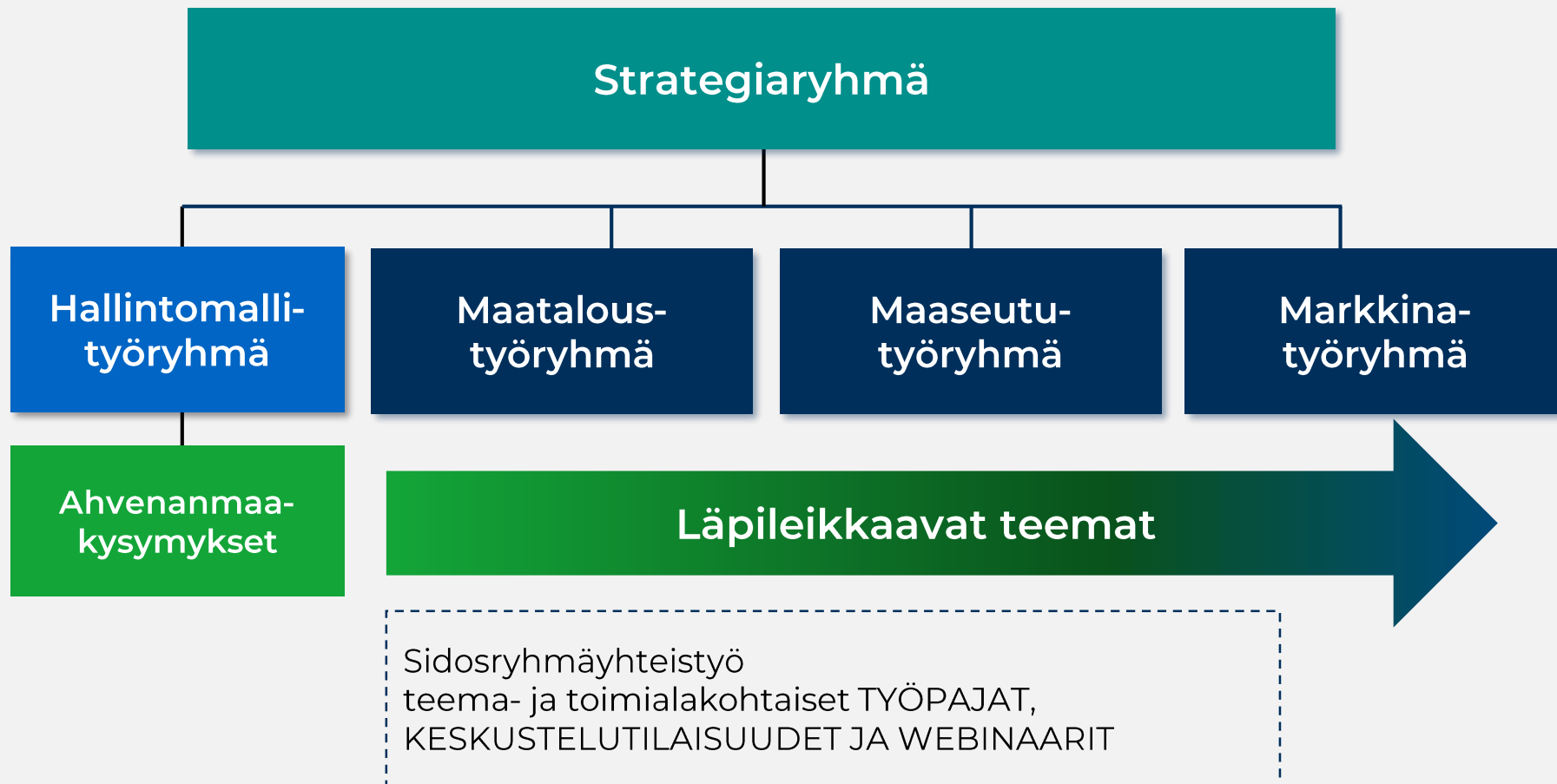
1. CAP-uudistuksen eri valmisteluvaiheet EU-tasolla ja kansallisesti
2. Uudistuksen yleiset tavoitteet ja sisällön pääkohdat
3. CAP-suunnitelman kansalliset painotukset
4. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoituskokonaisuus vuosina 2023-2027

CAP-uudistuksen valmistelu 2017–2020

- Kansallinen valmistelutyö ja ensimmäiset työryhmät käyntiin **keväällä 2017**
- Euroopan komission avaus eli CAP-tiedonanto **marraskuussa 2017**
- Komission konkreettiset ehdotukset EU-rahoituksesta 2021-2027 ja CAP-uudistuksen EU-asetuksista **alkukesällä 2018**
- Monivaiheista rahoitus- ja CAP-säädösvalmistelua jäsenmaiden neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission yhteistyönä
- Kahden vuoden siirtymäkausi uudistukselle sovittiin **kesällä 2020** – kauden 2014-2020 pelisäännöt käytössä myös vuosina 2021-2022
- EU-johantajien sopu EU-rahoituksesta saavutettiin **heinäkuussa 2020**

CAP-suunnitelman kansallisen valmistelun organisointi

CAP-valmistelu vuonna 2021

- Neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission CAP-ratkaisu **kesällä 2021**
- CAP-suunnitelmaluonnoksen lausuntokierros **2.7.-10.9.2021**
 - Yli 360 lausuntoa luonnoksen sisällöstä, eniten ilmasto- ja ympäristökokonaisuudesta
- CAP-suunnitelman viimeistely MMM:ssä loppuvuoden aikana
- EU-tason CAP-perusasetukset voimaan **6.12.2021**
- CAP-suunnitelmaesityksen virallinen kansallinen käsittely joulukuussa 2021
 - Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi CAP-suunnitelman rahoituksen **8.12.2021**
 - Valtioneuvosto hyväksyi CAP-suunnitelmaesityksen **16.12.2021**
=> **esitys lähetettiin komissiolle 22.12.2021**

CAP-valmistelun jatko vuosina 2022-2023

- Neuvottelut komission kanssa **vuoden 2022 alkupuoliskolla**
Suomen CAP-suunnitelman hyväksymisestä – komissiolla 6 kk:n määräaika suunnitelmien käsittelylle
- Tarkemmat ehdot ja määritelmät säädetään lakien ja valtioneuvoston asetusten tasolla – CAP-lakiesitykset lausunto-kierrokselle kesään mennessä ja eduskuntaan **syksyllä 2022**
- CAP-kokonaisuuden lait voimaan 1.1.2023 => asetukset voimaan alkuvuonna 2023 => **toimeenpano käyntiin vuonna 2023**

CAP:lle asetetut EU-tason tavoitteet

**Edistetään
osaamista,
innovaatioita
ja
digitalisointia**

Varmistetaan älykäs,
kestävä ja monipuolinen
maatalousala, jolla
parannetaan
elintarviketurvaa

1. Turvataan viljelijöiden tulotaso ja ruuantuotanto
 2. Lisätään tuotannon kilpailukykyä ja laatua
 3. Parannetaan viljelijöiden markkina-asemaa
-

Tuetaan ympäristönhoitoa ja
ilmastotoimia ja edistetään
yhteisiä ympäristö- ja
ilmastotavoitteita

4. Hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan siihen
 5. Edistetään ympäristön tehokasta hoitoa ja suojelua
 6. Edistetään luonnon monimuotoisuuden, elinympäristöjen ja maiseman säilyttämistä
-

Lujitetaan
maaseutualueiden
sosioekonomista rakennetta

7. Kannustetaan nuoria alalle, helpotetaan maaseudun yritystoiminnan kehittämistä
8. Edistetään maaseudun työllisyyttä, kasvua ja paikallista osallisuutta
9. Parannetaan turvallisen, terveellisen ja kestävän ravinnon saantia sekä eläinten hyvinvointia ja torjutaan mikrobiresistenssiä

CAP-uudistuksen sisältö (1)

- EU-tasolla päätetään:
 - EU-tason tavoitteet
 - kaikkia koskevat reunaehdot
- Jäsenmaalla enemmän valtaa päättää tukikokonaisuuden sisällöstä ja toimeenpanosta
- Jäsenmaat laativat jäsenmaakohtaisen, strategisen ja monivuotisen CAP-suunnitelman, jonka komissio hyväksyy
- CAP-suunnitelma sisältää:
 - jäsenmaakohtaiset tavoitteet saavutettavista tuloksista
 - toimenpiteet ja niiden rahoituksen tuloksiin pääsemiseksi

CAP-uudistuksen sisältö (2)

- Komissio seuraa jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista toimenpiteiden ja niiden vaikuttavuuden eri tunnuslukujen avulla
- Tulosten saavuttamista seurataan EU-tasolla yhteisen mittariston (indikaattorit) ja raportointijärjestelmän avulla
- Poliitiikan toimeenpanomallin muuttaminen ei tarkoita maatalouspolitiikan kansallistamista, vaan vastuunjaon muuttamista
 - Yhteiset politiikan tavoitteet, yhteiset velvoitteet sekä yhteinen rahoitus säilyvät

CAP-uudistuksen sisältö (3)

- CAP:n toimenpiteissä tuttuja kohdennettuja elementtejä:
 - Tuotantosidonnaiset suorat tuet
 - Nuorten viljelijöiden tuki
 - Luonnonhaittakorvaukset
 - Ympäristökorvaukset, luomutuotannon edistäminen
 - Eläinten hyvinvointikorvaukset
 - Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Maatilojen investoinnit ja nuorten viljelijöiden aloitustuet
 - Maaseutuyritysten investoinnit ja kehittäminen sekä yritystoiminnan käynnistäminen
 - Maaseutualueiden paikallinen kehittäminen (Leader)
 - Osaamisen kehittäminen ja innovaatiot (neuvonta, koulutus, yhteistyö)

CAP-uudistuksen sisältö (4)

- Uutta:
 - Suorien tukien uudet ekojärjestelmät täydentävät ilmasto- ja ympäristötoimien kokonaisuutta
 - Suorissa tuissa kaikille jäsenmaille pakollinen tuotannosta irrotetun tuen painotus keskimääräistä pienemmille tiloille (uudelleenjakotuki)
 - Tukioikeuksista voidaan tuen maksuperusteena luopua
 - Ympäristökorvauksissa ja eläinten hyvinvointikorvauksissa uudistettuja toimenpiteitä ja painotuksia
 - Ns. sosiaalinen ehdollisuus: maataloustyöntekijöiden työoloja ja -ehtoja koskevat vaatimukset kytetään tukien saamiseen 1.1.2025
=>
 - Uudessa toimeenpanomallissa keskeistä tavoitteet, tulokset ja niiden seuranta

CAP-uudistuksen sisältö (5)

- Ilmasto- ja ympäristönäkökulmaa vahvistetaan
 - Jäsenmaille pakolliset suorien tukien ekojärjestelmät (viljelijälle vapaaehtoinen)
 - Ekojärjestelmien rahoitus ja toimenpiteet sovitetaan yhteen maaseuturahaston ympäristö- ja ilmastotoimien kanssa
 - Suomessa ekojärjestelmien rahoitukseen varataan noin 16,5 % suorien tukien kokonaismäärästä
 - Nykyistä enemmän ilmasto- ja ympäristövaatimuksia sisältävä ehdollisuuden järjestelmä korvaa nykyiset täydentävät ehdot ja suorien tukien viherryttämistuen
 - Ympäristökunnianhimon on kasvettava. Vähintään 35 % maaseudun kehittämisen määrärahoista tulee kohdistaa ympäristö- ja ilmastotoimiin.

CAP-uudistuksen sisältö (6)

- Ilmasto- ja ympäristönäkökulmaa vahvistetaan
 - Toimenpiteet kytetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan
 - Komissio arvioi CAP-suunnitelmia EU:n ympäristö- ja ilmastolainsäädännön ja -tavoitteiden näkökulmasta, erityisesti Pelloilta pöytään -strategian tavoitteiden kannalta
 - EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä 2021-2027 yleinen EU-tavoite ilmastotoimien rahoituksesta asetettiin 30 prosenttiin, CAP:ssa 40 prosentin tavoitetaso

CAP-uudistuksen sisältö (7)

- Maatalouden investointituet kohdennetaan maatalouden kilpailukyvyn kehittämiseen ja nykyaikaistamiseen, ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistäviin investointeihin, maatilojen energiainvestointeihin sekä eläinten hyvinvointia ja tuotantorakennusten bioturvallisuutta edistäviin investointeihin
- Eläinten hyvinvointisitoumuksien avulla edistetään tuotantoeläinten hyvinvointia ja terveyttä sekä kehitetään tilan toimintaa. EU-tasolla uutena asiana bioturva ja antibioottien käytön vähentäminen.
- Neuvontapalveluja tarjotaan mm. ympäristö- ja ilmastoasioiden sekä eläinten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, liiketoiminta-suunnitelmista, vesipuitedirektiivin vaatimuksista, kasvinsuojeluaineiden käytön ehdoista, mikrobilääkeresistenssin estämisestä, riskienhallinnasta, innovaatioista sekä digitaalisesta teknologiasta.

CAP-uudistuksen sisältö (8)

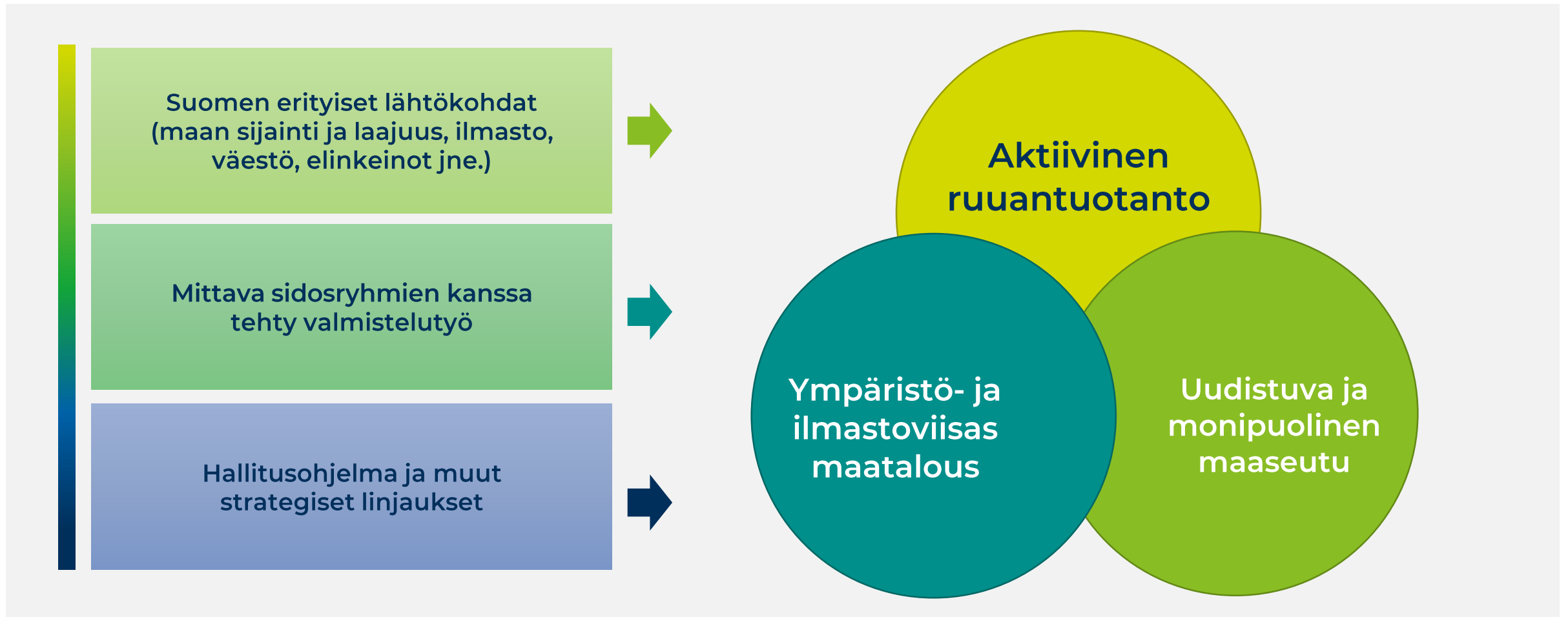
- Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen: esim. vesihuolto, monipalvelukeskukset
- Laajakaistainvestoinnit: Green Deal -tavoite huippunopeista yhteyksistä
- Koulutus ja tiedonvälitys: maatalouden, metsätalouden ja maaseudun yritysten osaamisen lisääminen sekä maatalouden, metsätalouden, maaseutuyritysten ja –yhteisöjen tiedonvälitys. Sisältäen myös esim. ympäristö-, ilmastoteemat, luonnon monimuotoisuus, kestävä tuotanto, kiertotalous
- Yhteistyö: mm. maaseudun innovaatioryhmät alueellisesti ja valtakunnallisesti, älykkäät kylät: digitalisaatioon perustuvat kokeilut, laatujärjestelmien edistäminen, yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen

CAP-uudistuksen sisältö (9)

- Maaseudun yritysrahoitus
 - Yritystoiminnan käynnistäminen (monialaiset maatilat)
 - Aineelliset ja aineettomat investoinnit
 - Yritystoiminnan kehittäminen
 - Työnjaon selkeyttäminen ELY-keskukset – Leader-ryhmät
- Paikallinen kehittäminen eli Leader-toiminta
 - Toimintatapaa uudistetaan ja kehitetään, mm. verkostotyöskentelyn vahvistaminen

Kansalliset painotukset CAP-uudistuksessa

Kansalliset painotukset käytännössä – aktiivisen ruuantuotannon edistäminen (1)

- Maatalouden tehtäviksi on EU-maatalouspolitiikassa annettu **sekä ruuantuotanto että luonnonvarojen kestävä hoito**, molemmat tehtävät edellyttävät aktiivisia viljelijän toimenpiteitä
- Suomessa tätä tehtäväkokonaisuutta on toteutettu jo pitkään ja hyvin laaja-alaisesti, selvästi kohdennetummalla toimenpide- ja tukikokonaisuudella kuin EU:ssa keskimäärin
- Pääosa tukivälineistä kytkeytyy suoraan tuotannon aktiiviseen ylläpitämiseen ja kehittämiseen – jatkossa on tärkeää keskittyä tiettyihin tunnistettuihin aktiivisuuden kehittämiskohtiin

Painotukset käytännössä – aktiivisen ruuantuotannon edistäminen (2)

- **Kohdennetut toimenpiteet** tuotannon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vahvistuvat, tuotannosta kokonaan irrotettujen tukien merkitys vähenee
- **Tukiehdot** uudistetuissa toimenpiteissä ovat mahdollisimman hyvin aktiivisuutta edistäviä, hallinnollista selkeyttä ja kustannustehokkuutta unohtamatta
- Erityishuomiota kiinnitetään peltojen hoidon ja viljelyn ohjaamiseen: **aktiivisia ja kestäviä viljelytoimia oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa, ruuantuotanto etusijalla**

Painotukset käytännössä – uudistuva ja monipuolinen maaseutu

- **Konkreettisia lisäpanostuksia elpymisrahoituksella** jo vuosina 2021-2022 mm. maaseudun yritystoimintaan, investointeihin ja laajakaistahankkeisiin
- Maaseutualueiden yritystoiminnan kehittämisen ja investointien, osaamisen lisäämisen, yhteistyön ja paikallisen kehittämistoiminnan (Leader) **painotukset vahvistuvat myös 2023-**
- Tavoitteena hyvinvoinnin lisääminen ja maaseudun elinkeinotoiminnan kilpailukyvyn parantaminen

Painotukset käytännössä – ilmasto- ja ympäristöviisas maatalous

- Viljelyä ja ruuantuotantoa koskeva **perusvaatimusten kokonaisuus eli ehdollisuus vahvistuu** nykyisiin vaatimuksiin verrattuna
- **Kohdennettujen toimenpiteiden rahoitusta kasvatetaan**
- Suorien tukien ekojärjestelmät uutena välineenä täydentävät ympäristökorvauksia, uudistettu kokonaisrahoitus kasvaa nykyisestä
- Luonnonmukaisen tuotannon korvaukset:
 - kasvutavoitetta, vaikuttavuutta ja rahoitusta vahvistetaan
- Investointien tukeminen:
 - hankkeiden ilmasto- ja ympäristövaikuttavuutta ja -rahoitusta vahvistetaan
- Yhteistyö, koulutus, neuvonta, innovaatioiden edistäminen:
 - koko CAP-suunnitelman läpileikkaava kokonaisuus, rahoitusta vahvistetaan

CAP:n EU-rahoituksen muutokset Suomelle rahoituskausien välillä

Nimellisin hinnoin*	Rahoituskausi 2014-2020 (milj. €)	Rahoitus-ratkaisu 2021-2027 (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (%)
Suorat tuet (I pilari)	3 663	3 635	-28	-0,8 %
Maaseudun kehittäminen (II pilari)	2 380	2 769	+389	+16,3 %
josta MFF monivuotinen rahoituskehys	2 380	2 560	+180	+7,6 %
ja elpymisrahoitus	0	209**	+209	-
CAP yhteensä	6 043	6 404	+361	+6,0 %

* Määrärahat nimellisin eli käyvin hinnoin = vuotuisessa budjetoinnissa käytettävät määrärahat.

** Elpymisrahoituksen määrä vahvistettu CAP-siirtymäkauden asetuksella (EU) 2020/2220 vuosille 2021-2022.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen kokonaisrahoitus vuosina 2023-2027

CAP-kokonaisrahoitus 2023-2027 (milj. €)	EU-osuus	Kansallinen osuus	Rahoitus yhteensä	Keskimäärin vuodessa
Suorat tuet:	2 613	0	2 613	523
- tuotantosidonnaiset tuet	512	0	512	102
- ekojärjestelmät	431	0	431	86
- nuoret viljelijät	65	0	65	13
- muut kohteet (tuotannosta irrotettuja)	1 604	0	1 604	321
Kansalliset tuet (eivät sisälly CAP-suunnitelmaan):	0	1 751	1 751	350
Maaseudun kehittämisrahoitus:	1 757	3 952	5 709	1 142
Pinta-ala- ja eläintuet	1 143	3 137	4 281	856
- luonnonhaittakorvaukset	385	2 133	2 518	504
- ympäristökorvaukset (sis. ei-tuot. investoinnit)	436	578	1 014	203
- luonnonmukainen tuotanto	163	216	379	76
- eläinten hyvinvointikorvaukset	159	211	370	74
Rakennetuet	225	298	523	105
Yrityusrahoitus ja palveluiden kehittäminen	219	290	509	102
Osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio	127	168	295	59
Tekninen apu	44	58	102	20
RAHOITUS YHTEENSÄ	4 370	5 703	10 073	2 015

Lisätietoja CAP-valmistelusta: mmm.fi/cap27